MSZW is akkoord [redacted] 5/3)

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

29/2 BT

BRIEF ONDERTEKENEN

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
20 februari 2024

Onze referentie
[redacted]

nota

Nota anticiperen wetsvoorstel verlenging Wet IOW

[redacted]

Bijlage(n)
3

Aanleiding

- Het wetsvoorstel 'tot wijziging van de Wet inkomensvoorziening oudere werklozen in verband met verlenging van de werkingsduur van die wet' is bij de Tweede Kamer ingediend.
- Het wetsvoorstel voorziet in terugwerkende kracht tot 1 januari 2024 voor het recht op IOW bij instroom in de WW of WGA omdat te voorzien was dat het wetgevingstraject niet vóór 1 januari 2024 afgerond zou zijn. De verlenging van de IOW is onderdeel van het arbeidsmarktpakket, dat in april vorig jaar tot stand is gekomen. Een wetgevingstraject duurt gemiddeld 18 maanden.
- In een zeer beperkt aantal gevallen kan het de komende periode voorkomen dat iemand aanspraak maakt op een IOW-uitkering voordat de verlenging van de IOW in werking is getreden. Deze personen vallen dan tussen wal en schip. We stellen daarom voor om UWV toestemming te geven om te anticiperen op het wetsvoorstel. Dit moet aan de Tweede Kamer (en Eerste Kamer als medewetgever) gemeld worden.

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u in te stemmen met anticiperen. Indien akkoord gelieve de brieven aan beide Kamers en aan UWV te ondertekenen.

akk
En dat kan vóór behandeling TK?

Kernpunten

- Het wetsvoorstel regelt de verlenging van de toegang tot de IOW met 4 jaren, vanaf (met terugwerkende kracht tot en met) 1 januari 2024 tot 1 januari 2028.
- In bepaalde gevallen kan de situatie zich voordoen dat WW- of WGA-gerechtigden die na afloop van hun WW- of WGA-uitkering op grond van het wetsvoorstel recht op een IOW-uitkering zouden hebben vanaf 1 januari 2024, nog geen IOW-uitkering krijgen voordat de wet in het Staatsblad is gepubliceerd.
- Volgens de huidige geldende regelgeving kunnen zij dan géén aanspraak maken op een IOW-uitkering omdat de mogelijkheid tot instroom in de huidige wet per 1 januari 2024 is gestopt en het wetsvoorstel nog niet in werking is getreden.
- Na inwerkingtreding van het wetsvoorstel kunnen zij met het oog op de terugwerkende kracht wel een IOW-uitkering krijgen, maar in de tussentijd zou men voor hun bestaanszekerheid terug moeten vallen op een bijstandsuitkering, een pensioenuitkering naar voren halen (die vervolgens

weer gekort moet worden op de IOW-uitkering als die na inwerkingtreding alsnog wordt toegekend) of eigen vermogen moeten aanwenden.
- Bij terugvallen op een bijstandsuitkering krijgt men, in tegenstelling tot in de IOW, wel te maken met een partnerinkomens- en vermogenstoets, een kostendelersnorm en eventueel een tegenprestatie.
- Dit leidt tot onwenselijke verschillen binnen de doelgroep en mogelijk tot (financiële) problemen bij de groep die in deze situatie tussen wal en schip valt.
- Anticiperen op wetgeving biedt uitkomst in deze gevallen. Hierbij gaat het om een situatie waarin sprake is van in voorbereiding zijnde wetgeving, en waarin sprake is van zodanige onbillijkheden, dat het anticiperen op een wetswijziging wenselijk wordt geacht, terwijl de nog bestaande wet- en regelgeving zelf géén speelruimte hiervoor biedt. Betrokken burgers mogen geen nadeel ondervinden van het anticiperen op de nieuwe wetgeving.
- Rechtmatig anticiperen is met in achtneming van de bijbehorende criteria (zie de toelichting hierna) in het geval van het wetsvoorstel IOW mogelijk.

Toelichting
- De IOW biedt personen die een uitkering ontvangen op grond van de WW of de WGA, en die bij aanvang van de werkloosheid of gedeeltelijke arbeidsgeschiktheid 60 jaar en 4 maanden of ouder zijn, inkomensondersteuning op sociaal-minimumniveau, zonder partnerinkomens- en vermogenstoets na afloop van de WW- of loongerelateerde WGA-uitkering tot de AOW-leeftijd.
- De terugwerkende kracht die in het wetsvoorstel is opgenomen zorgt ervoor dat mensen die voldoen aan de voorwaarden voor recht op IOW, na inwerkingtreding van de wet recht krijgen op een IOW-uitkering.
- Verreweg het grootste deel van deze groep heeft langere WW- of WGA-rechten en daarom zal een overbruggingsperiode tussen 1 januari 2024 en het moment van inwerkingtreding van de verlenging van de Wet IOW geen effect op hen hebben.
- Er is echter een beperkte groep die een kortere WW-of WGA-uitkering heeft. De behandeling van het wetsvoorstel in TK en EK kan voor die mensen te lang duren, waardoor men nog geen recht op IOW-uitkering heeft en op de bijstand met strenger regime aangewezen is.

<u>Criteria anticiperen</u>
- Uit de belangenafweging moet blijken dat evenredigheid bestaat tussen doel en middel. Dit vereist dat helder wordt waarom het noodzakelijk is dat wordt afgeweken van geldende regelgeving ten faveure van voorgenomen nieuwe regelgeving. Deze belangenafweging moet kenbaar zijn en dus schriftelijk worden vastgelegd.
- Bij anticiperen gaat het om categoraal gedogen van contra-legem handelen. Duidelijk zal moeten zijn dat er sprake is van een uitzonderlijke situatie, teneinde te waarborgen dat van gedogen terughoudend, zorgvuldig en verantwoord gebruik wordt gemaakt.
- Het handelen in strijd met de wet dient zoveel mogelijk in omvang en tijd te worden beperkt. In het geval van anticiperen dient dit dus bij voorkeur van korte duur te zijn.

- Omdat het bij anticiperen op wetgeving om categoraal gedogen gaat, zal controle op anticiperen door het parlement plaats moeten kunnen vinden. U zult derhalve het anticiperen moeten onderschrijven en vervolgens het parlement hierover moeten informeren.
- UWV dient verantwoording af te leggen over het anticiperen aan de minister. Het buiten toepassing laten van de regelgeving mag niet leiden tot een nadeliger positie van de cliënten van de uitvoeringsorganisatie (rechtszekerheidsbeginsel). U neemt het anticiperen mee in het reguliere toezicht op de betreffende wetgeving.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Brief Tweede Kamer	Verzenden aan TK	
2	Brief Eerste Kamer	Verzenden aan EK	
3	Brief aan UWV	Verzenden aan overig (zie adres brief)	